

Teadlased hoiatavad - laialdane joodi puudus ohustab aju arengut lastel

Teadlased on mures, et tingituna joodi puudusest kuni 50% kõigist vastsündinutest Euroopas ei saavuta oma täit kognitiivset võimekust. Jood kui mikrotoitainet on oluline laste aju arengu jaoks. Täna, mil esitleti Krakovi Joodi Deklaratsiooni, kutsuvad Euroopa Liidu poolt rahastatud EUthyroid'i projekti teadlased üles Euroopa seadusandjaid toetama joodi puuduse elimineerimise meetmeid.

Jood on oluline mikrotoitainet, mida saadakse toidu ja joogiga. Ta on vajalik kilpnäärme hormoonide valmistamiseks, viimased omakorda on tähtsad ainevahetuse, kasvu ja arengu mõjutajad. Raseduse ajal suureneb naiste joodi vajadus, sageli rohkem kui saadakse tavapärase dieediga. Ka tagasihoidlik joodi puudus võib põhjustada neurokognitiivse funktsiooni häireid ja madalamat IQ-d.

Ometi, enamuse emadest ei ole teadlikud joodi puuduse mõjust oma lastele. Eksperdid väidavad, et et paljudes Euroopa maades, kus ei ole kohustuslikku piisava joodi tagamise programme, kuni 50% kõigist vastsündinutest on kogenud kerget joodi puudust ja seetõttu kognitiivse võimekuse nõrgenemise riskirühmas. Kui mõõdukas IQ vähenemine mõjutab negatiivselt üksikuid indiviide, kel võib tekkida õppimise probleeme ja kes ei saavuta oma täit võimekust, siis madalam IQ populatsiooni tasemel võib mõjustada terve rahva majanduslikku toimimist.

Joodi puuduse ebasoodsad mõjud on mitmesugused ja koormavad tervishoiusüsteemi. Ehkki see asjaolu on hästi teada, saavad joodipuuduse preventiooniprogrammid Euroopas üllatavalt vähe tähelepanu seadusandjalt, arvamusiidritelt ja kodanikelt.

On vaja tähtsustada, et joodi puudust saab vältida olulisel määral kuluefektiivselt rikastatud toiduainetega. Ülemaailmne Tervishoiuorganisatsioon (ÜTO) on aastaid üles kutsunud regulaarse monitooringu teostamist elimineerimaks joodi puudust Euroopas, ometi teeb seda ainult 8 riiki Euroopa Liidus. 17. aprillil 2018 esitlesid uurijad 27 Euroopa riigist EUthyroid'i (Horizon2020 programmi projekt nr. 634453 raames oma andmeid joodi puudusest tingitud häirete (JPH) kohta Jagielloni Ülikoolis Krakovis. Nad on üha enam mures seadusandjate vähesest pühendumisest joodi puudusele Euroopas. Sellest tulenevalt on konsortsium algatanud huvirühmade pöördumise seadusandjate, tervishoiuametnike ja teadlaste poole tagamaks, et toimivad meetodid JPH preventiooniks saaks rakendatud kogu Euroopas. Krakovi Joodi Deklaratsiooni eksperdid ühendavad jõupingutused, et likvideerida joodi defitsiit. Nad nõuavad:

- **Meetodid joodi defitsiidist tingitud häirete ennetamiseks:** Seadusandjad ja reguleerijad peaks koostööd tegema kohustusliku Üleüldise Soola jodeerimise tagamaks rikastatud toiduainete vabakaubanduse Euroopas. Samuti, jodeeritud loomatoit vajab heakskiitu vabakaubanduseks Euroopa Liidus.
- **Kontroll joodi defitsiidist tingitud häirete ennetamiseks:** Riikide valitsused ja tervishoiu ametnikud peaks teostama rikastamisprogrammide koostööd teostatud monitooringut ja hindamist korrapärase intervallidega, et tagada optimaalne joodiga varustatus rahvastikus.
- **Toetus joodi defitsiidist tingitud häirete ennetamiseks:** Teadlased koos tervishoiutöötajatega, patsiendiorganisatsioonidega, ettevõtluse ja avalikkusega peaks toetama meetmeid, mis tagaksid JPH preventiooniprogrammide jätkusuutlikkuse nii nagu seda tingib kiirelt muutuv keskkond ja sotsiaalne teadlikkus probleemist.

Krakovi Joodi deklaratsiooni allkirjastanud paluvad toetust kõigilt huvirühmadelt kogu Euroopast ja ka mujalt ühendama jõud ja oskused tagamaks joodi puuduse likvideerimist. Allkirjastage deklaratsioon juba täna, et tulevased põlvkonnad alustaks tervet elu piisavalt joodiga varustatult ja realiseerivad oma võimed täielikult.

Toetusavaldused:

Henry Völzke (EUthyroidi koordinaator, Greifswaldi Meditsiiniülikool)

“Euroopa Liidu poolt rahastatud projektis EUthyroid on uurijad saanud märkimisväärseid vahendeid, et üles ehitada võimekus kulutasuvat JPH ennetamise programmideks. Uurijad vajavad nüüd huvirühmade pühendumist, et kasutada seda ühtlustatud joodi monitoorimiseks. Seetõttu nõuab Krakovi Joodi Deklaratsioon riikide valitsustelt ja rahvatervise ametnikelt teadlikkust oma vastutusest tagada rahvastiku piisav joodiga varustatus toetumata teadlaste ja teiste huvirühmade initsiatiivile. See on ainus viis likvideerida JPH Euroopas.”

John Lazarus (JGV)

“Joodi Globaalsel Võrgustikul (JGV) on olnud privileeg osaleda EUthyroidis. JGV eesmärk on saavutada optimaalne joodiga varustatus kogu maailmas, sealhulgas Euroopas. EUthyroid näitas selgelt vajakajäämisi mitmetes riikides, aga ka joodi tarbimise monitooringu puudumist. JGV toetab EUthyroidi tulemusi ja soovib tungivalt valitsustele ja tervishoiuametnikele mitte ainult toetama sobilikku joodisisaldusega toitumist, vaid ka algatama selle saavutamiseks programme.”

Alicja Hubalewska-Dydejczyk (Jagielloni Ülikooli Meditsiiniteaduskond)

“Kohustusliku joodi profülaktika sisseviimine majapidamissoola jodeerimisega 1997. aastal parandas oluliselt joodiga varustatust Poolas koos mõõdetava mõjuga tervisele. Keskkonna ja toitumisharjumuste pidevad ja kiired muutused nõuavad tungivalt pikaajaliste joodi monitoorimise plaanide rakendamist ja joodiprofülaktika kohandamist vastavalt vajadusele. Poolas 2017.a. teises pooles läbi viidud monitooringu pilootprojekt häitas, et rasedad ja lapsed vajavad erilist tähelepanu endokrinoloogide ja tervishoiuametnikelt, et tagada piisav joodi tarbimine.”

Attilio Caligiani (Maailma Joodi Liit)

“Krakovi Joodi deklaratsioon on nurgakivi huvirühmade lähenemisele rakendamaks ühtlustatud ja koordineeritud meetodit ennetamiseks JPH globaalselt. Maailma Joodi Liit tunnustab ja toetab EUthyroidi poolt tehtud väärtuslikku tööd. See loob aluse, et arendada meetmeid parandamiseks ja optimeerimaks joodi tarbimist Euroopas koostöös Euroopa riiklike ametiasutustega, luues ühiskondlikku teadlikkust läbi patsiendiühenduste, meditsiinikogukonna ja ettevõtluse.”

Ashok Bhaseen (Rahvusvahelise Kilpnäärme Föderatsiooni president)

“EUthyroidi koostatud Krakovi Joodi Deklaratsioon on tähis samm JPH ennetamiseks multihuvirühmade kaudu. Patsiendiorganisatsioon Rahvusvaheline Kilpnäärme Föderatsioon (TFI) toetab EUthyroidi kasulikke tööd. TFI on seisukohal, et avalikkuse teadlikkuse tõstmine arendamise ja kampaaniate kaudu on oluline. Ühised tegevused koos meditsiinikogukonna ja ettevõtlusega tugevdavad seda üritust ja tõstavad EL osavõtlikkust selles küsimuses. Kokkuvõttes, tore samm edasi.”

Greg Garrett (GAIN)

“Täiustatud Toitumise Globaasel Liidul (GAIN) on olnud au töötada umbes 20 riigi ametnikega parendamaks joodiga varustamist. Tänapäeval on JPH kiiresti kadumas minevikku tänu paljude pingutusele üle maailma. Paraku, isegi Euroopas esineb madalat joodiga varustatust. Me toetame Krakovi deklaratsiooni lootuses, et ta kiirendab Euroopa ja teiste seadusandjate tegevust JPH ennetamisel, sealhulgas kõikhõlmavat soola jodeerimist.”

Taust

EUthyroid’ist

EUthyroid koosneb 31 partnerist 27 riigist ja 3 miljoni eurose eelarvega teeb olulise panuse joodi puuduse preventsiiooni meetmete analüüsi praeguse olukorra kohta Euroopas. Uuringukonsortsium „Euthyroid – Eutüroidse Euroopa suunas“ (#634453) oli üheks ainult 67-st finantseeritud uuringuprojektist ligi 2200-st taotlejast, Euroopa Komisjoni raamprogrammis Horizon2020. www.euthyroid.eu

Joodi Globaalsest Võrgustikust

Joodi Globaalne Võrgustik (IGN) koosneb enam kui 100 piirkondlikust ja riiklikust Koordinaatorist ja partnerorganisatsioonist üle kogu maailma, kes on seotud joodi puudusest jagusaamisega. IGN töötab tihedalt ÜTO ja UNICEF’iga ja toetab avalikku, era-, akadeemilist ja tsiviilsektorit globaalseid ja rahvuslikke kilpnäärmehaiguste vältimise programmide arendamisel ja juurutamisel.

<http://ign.org>

Krakovi Jagielloni Ülikoolist

Jagielloni Ülikool on vanim kõrghariduse asutus Poolas ja üks vanematest Euroopas. Ülikooli rajas 12. mail 1364 Poola kuningas Kasimir Suur, Tänapäeval koosneb Jagielloni Ülikool 16 teaduskonnast, kus ligi 4000 õppejõudu tegelvad uurimistööga ja õpetavad 40 tuhandet üliõpilast üle 80 erialal. Väljapaistvad teadlased ja kaasaegne infrastruktuur teevad JÜ-st ühe juhtivaima Poola teadusasutuse, kes on koostöös suuremate akadeemiliste keskustega kogu maailmas.

www.en.uj.edu.pl/

Veel fotosid: <http://euthyroid.eu/press-photos/>

Kontakt

EUthyroid Office

Senior Project Manager

Dr. Iris Grünert

T +43 699-1130 1199

E office@euthyroid.eu

W www.euthyroid.eu